

TROUW

SARAH DOMOGALA

Trouw

uitgeverij
ORLANDO

© 2020 / 2026 Sarah Domogala
Alle rechten voorbehouden
Tekst- en datamining zijn niet toegestaan
Uitgeverij Orlando bv, Amsterdam, juni 2026
Omslagontwerp Villa Grafica
Foto auteur Klaas Jan Kliphuis
Zetwerk Pre Press Media Groep
ISBN 9789083625942
NUR 320 / 301

www.uitgeverijorlando.nl

VOORWOORD

Ontrouw.

Ik kan je misschien niet vertellen wat het betekent, maar ik kan je wel vertellen wat het voor mij betekend heeft.

Vier jaar geleden spatte ons huwelijk uit elkaar. Als mensen me vragen hoe het zover gekomen is, dan weet ik niet wat ik moet zeggen. Ik mompel iets over te veel bij elkaar weg zijn, over kleine kinderen, een midlifecrisis. We waren zo gelukkig samen. Twee knappe, jonge mensen, allebei succesvol regisseur, die hopeloos verliefd werden, deden waar ze van droomden, veel reizen, die twee wolken van kinderen kregen. We hielden vol overgave van elkaar, dat is wat ik zeg. We benutten de beste jaren van ons leven, hielden van avontuur, woonden op een afgelegen berg in Frankrijk en zeiden zo vaak tegen elkaar hoe goed we het deden, hoeveel geluk we hadden, hoe trots we op elkaar en op onze kinderen waren. Ik zeg dat er geen tekenen waren dat er iets mis was, tot het misging.

Maar terwijl ik dit zeg, weet ik dat het niet klopt. Het klinkt incompleet. Het klinkt als iets wat ik mezelf probeer te vertellen om de verantwoordelijkheid van wat er gebeurd is af te schuiven. En misschien is dat wel precies het geval.

AAN HEM

‘Someone I loved once gave me
a box full of darkness,
It took me years to understand
that this, too, was a gift.’

– Mary Oliver

Soms kan ik in mijn hoofd alles nog goedmaken. Recht strijken. Doen alsof er niets gebeurd is. Zo veel mensen die niets weten, bij wie we nog schoon en onschuldig zijn, het ideale koppel. Dan klim ik in gedachten nog steeds elke dag door het dichte bos over het smalle bergpad omhoog. Ik doe mijn ogen dicht en ik ben er, op onze Franse berg in mijn geliefde kastanjabos, alsof er niets veranderd is. Hier is de open plek, daar de bron, daar de tweelingboom. Het is niet moeilijk, ik ken elke bocht, elke stap uit mijn hoofd. Soms raap ik een kastanje van de grond en stop hem in mijn zak. Toen we hier nog woonden, en jij veel in Nederland was, kwam ik hier in de herfst met de kinderen en lag de bodem bezaaid met tamme kastanjes. We probeerden de bolsters open te wrikken zonder ons te prikken aan de scherpe stekels, wat nooit lukte. Maar de beloning van de gladde kastanje verzachtte de pijn van opengehaalde vingers. De gelukzaligheid van het vinden van dat kleine geschenk, helemaal nieuw en heel en onverwacht. We vulden onze zakken tot we bijna niet meer konden lopen door het gewicht. Straks zouden we ze uit het haardvuur vissen en de machtige, zoete smaak proeven. Met tandenstokers maakten we kastanjespinnen voor op de ven-

sterbank. Maar dat was toen, de kastanjes in mijn zak zitten vol insectengaatjes, de bolsters zijn allang vergaan.

Twee jaar hebben we gewoond in dit kleine gehucht aan de voet van de berg. Ik heb altijd gezegd dat ik verliefd ben geworden op deze plek. Dat een handvol huizen midden in de Franse Pyreneeën mijn hart gestolen had. Maar wat ik niet durfde te zeggen is dat het niet het dorpje was waar ik voor viel. Nee, ook, maar het is niet de hele waarheid. Ik werd verliefd op het kastanjebos. Nee, sorry. Waarom is het zo moeilijk om eerlijk tegen je te zijn?

Ik werd verliefd op een steen. Een enorme kei, een puntige rots in het kastanjebos, omgeven door kleinere stenen met een soort trappetje aan keien ervoor. Die steen heeft mijn leven overhoopgehaald en alles veranderd. Ach nee, ook dat is niet helemaal waar. Je ziet hoe ik gewend ben je de halve waarheid te vertellen.

Speak your mind. Ik hoor het al jaren als een zacht dwingende stem die diep vanbinnen komt. Soms, als ik genoeg moed had, probeerde ik voorzichtig, omslachtig te vertellen wat ik werkelijk voelde of dacht, maar het bleek altijd te veel. Mijn waarheid ketste altijd terug. Te ingewikkeld of ongepast of ongemakkelijk. Net als ieder ander kun ook jij je ergeren aan mijn versie van de werkelijkheid, dus hield ik weer mijn mond, of zwakte mijn waarheid af tot iets acceptabels. Maar nu, nadat ik zo lang geprobeerd heb om liever te zijn, zachter, rustiger, slimmer, normaler, socialer, aantrekkelijker en nu die manieren niet gewerkt hebben, nu zal ik al mijn moed verzamelen om eerlijk te zijn. We kennen allemaal jouw verhaal, het pijnlijke cliché dat al zo vaak geleefd en verteld is. Het verhaal van de overspelige echtgenoot waarin de be-

drogen echtgenote gekrenkt achterblijft, in haar stilte. Een stilte die generaties lang is gegroeid en gegroeid tot het ons opgeslokt heeft in haar taboe waarin jij altijd de dader bent en ik altijd het slachtoffer. Waarin onze liefde per definitie voorbij is na overspel en jij je moet wentelen in schuld en ik in schaamte.

Nu verlang ook jij naar woorden die de stilte breken, die je bevrijden van de mythe waarin ook jij vastzit, die ook jou heeft opgeslokt. Nu ben jij hongerig naar mijn verhaal. Het verhaal dat even vaak geleefd, maar onverteld bleef. Uit schaamte. Omdat het altijd ingewikkeld, ongepast en ongemakkelijk is. Maar we weten allebei dat de waarheid het enige is wat ons heeft leren liefhebben, juist in het allerdiepste donker.

Dit verhaal, mijn liefste, een gladde kastanje in een gevaarlijk scherpe bolster, is mijn geschenk aan jou.

‘Go out in the woods, go out. If you don’t go out in the woods nothing will ever happen and your life will never begin.’

– Clarissa Pinkola Estés

Wil je het weten? Ik zit aan de keukentafel. Ons huis is eenvoudig en is over vier etages uitgehakt in een berg waarvan de top boven ons hoofd ‘Tour de Cos’ heet en de voet onder ons huis de oever vormt van een bergrivier. De tafel is rond en is van slank eikenhout gemaakt. Hij is al lang niet in de was gezet en er zitten vlekken op het blad. Ik kijk naar mijn handen die erop liggen. De aderen die zo duidelijk te zien zijn, mijn trouwring aan de linkerkant, mijn verlofingsring aan de rechterkant. Voor me staat een bord met een restje avondeten, maar ik krijg geen hap door mijn keel. Jij staat bij het aanrecht en buigt voorover om een blok in de houtkachel te gooien. Je bent een paar weken thuis nadat je lang in Nederland bent geweest om een film af te maken.

De avond dat je terugkwam uit Nederland hadden we het huis versierd, een taart gebakken en tekeningen gemaakt. De kinderen stonden te juichen bij je binnenkomst en klommen in je, ik zag ze drinken van je energie.

De hele zomer had ik zo verlangd naar dit moment. We zouden de kachel aansteken en bij het vuur samen verder

dromen over onze toekomst in Frankrijk. Mijn plan was om voor een jaar een leegstaande boerderij te huren op een nabijgelegen bergtop. Om zelfvoorzienend te leven en de kinderen thuis les te geven. Ik las Naomi Kleins boeken en had uitgerekend hoeveel onze sobere leefstijl in Frankrijk de planeet kostte, nog steeds was er tweeënhalf keer onze aarde nodig om die levensstijl te onderhouden. Vroeg of laat zal iedereen gedwongen worden tot twee maaltijden per dag en een semi-zelfvoorzienend leven. Ik was benieuwd wat voor vorm dat zou krijgen, hoe het zou zijn om teruggeworpen te worden op ons gezin, ons contact met de aarde en de natuur te herstellen en wederkerig te maken. Ik stelde je voor om er een project van te maken, om er een film van te maken, over te schrijven. Je had er steeds iets over gemompeld als ik erover begon aan de telefoon, maar ik had het in je afwezigheid uitgewerkt en wilde het je voorleggen.

En toen de kinderen sliepen in hun warme bedjes, trok ik een fles wijn open om met je in de comfortabele stoelen voor de houtkachel bij te praten, en wachtte ik tot je bij me kwam zitten. Maar je kwam niet.

Kom je nou? riep ik licht geïrriteerd de trap op.

Ja, zo meteen, antwoordde je, terwijl je met je telefoon in je hand boven aan de trap bleef staan.

Ik wachtte.

En toen je eindelijk bij me kwam zitten gooide je nog een blok op het vuur en ontweek je mijn blik. Ik begon over hoe fijn het is dat je terug bent, hoe blij ik ben. Ik weet niet of het waar was, maar ik zei het wel.

Ik heb een huis te huur gezien, verder op de berg, met veel land... Zullen we gaan kijken, het lijkt me zo tof om daar...